

LES CROATES ET LA CIVILISATION DU LIVRE

Symposium interdisciplinaire commémorant le 500e anniversaire de la parution du premier livre imprimé croate.

Brojnim kulturno-znanstvenim manifestacijama u povodu 500-te obljetnice prve hrvatske tiskane knjige – glagoljskog misala objavljenog 1483. „po zakonu Rimskoga dvora” – pridružila se 4. prosinca 1983. i pariška Sorbonna, koja je u sklopu Centra za istraživanja komparativne književnosti priredila interdisciplinarni simpozij pod naslovom „Hrvati i knjiška kultura” (Les Croates et la civilisation du livre).

Za organizaciju ove zanimljive kulturno-znanstvene manifestacije na Pariškom sveučilištu, na kojem su tijekom stoljeća stekli svoju znanstvenu formaciju i reputaciju mnogi kulturni djelatnici iz Hrvatske, najzaslužniji je prof. dr Henrik HEGER, profesor starofrancuske književnosti i voditelj studija za istraživanja hrvatske književnosti i kulture na Sorbonni.

Uz znanstveni simpozij, a u suradnji s knjižnicom Sorbonne i njezinim ogrankom za kroatistiku „Antun Gustav Matoš” organizirana je i prigodna izložba pod naslovom „Hrvatske kulturne regije i njihovo stanovništvo u očima evropskih gravera od 16. do 19. stoljeća”, na kojoj je bilo izloženo više zemljopisnih karata naših krajeva, mnoge karte i slike naših znamenitijih gradova, crteži i slike narodnih nošnji iz različitih hrvatskih pokrajina i mnogi zanimljivi dokumenti iz naše kulturne prošlosti kao što je riječki glagoljski otisak psalama iz 1530. godine itd.

Simpozij je otvorio prof. dr Pierre BRUNEL, direktor Centra za komparativna književna istraživanja na Sorbonni. Prof. dr HEGER, voditelj odjela za kroatistiku, istaknuo je značenje 500-te obljetnice prve hrvatske knjige tiskane na narodnom jeziku i narodnim pismom. Tom prigodom iznio je ciljeve i program rada Odjela za proučavanje hrvatske književnosti i kulture na Pariškom sveučilištu – Sorbonni.

Pod predsjedanjem akademika dr Mirka Dražena GRMEKA (prije podne) i prof. dr Jeanine MATILLON–LASIĆ (poslije podne) predavanja su izlagana ovim redoslijedom:

U prvom prijepodnevnom predavanju dr Josip BRATULIĆ, profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu, izložio je „Povijesne i kulturne okolnosti” koje su prethodile i uvjetovale „pojavu prve hrvatske tiskane knjige”. Dr Aleksandar STIPČEVIĆ, direktor Hrvatskog biografskog leksikona, govorio je o „Aspektima tiskanja hrvatske knjige u 15.

stoljeću". Dr Franjo ŠANJEK, profesor povijesti Crkve u Hrvata na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, na temelju važnijih institucionalnih i privatnih knjižnica prikazao je „Rasprostranjenost evropske knjige u Hrvatskoj u 15. i 16. stoljeću". Prof. dr Franjo ZENKO, član Instituta za filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, razlagao je o „Filozofskoj tradiciji i pojavi knjige u Hrvata".

Poslijepodnevna predavanja započela su izlaganjem prof. Lea KOŠUTE, znanstvenog suradnika Nacionalne knjižnice u Parizu, koji je govorio o „Zgodama i nezgodama Marulićevih *Pouka za čestit i pobožan život po primjeru svetaca*". Predavač je pokazao da je Marulićevo djelo „De institutione bene beateque vivendi per exempla sanctorum" postalo svojevrsnim bestselerom evropske duhovne literature u 16. i 17. stoljeću, kada je prevedeno na šest jezika i tiskano u pedesetak različitih izdanja. Zanimljivo je istaknuti – naglasio je predavač – da su određena poglavlja Marulićevih *Pouka* od 1542. bila propisana za svakodnevno duhovno štivo u isusovačkoj družbi, kao i to da je isusovac Petar Kanizije 1567. isto djelo preporučio za čitanje bavarskim katolicima, što međutim nije spriječilo da ova vrijedna knjiga u metežu onog vremena dođe u popis zabranjenih djela u Sieni (1564) i u Španjolskoj (1612) s primjedbom „nisi repurgetur", tj. dok se određena mjesta u tekstu „ne pročiste".

Dr Stanislav TUKSAR, znanstveni suradnik Instituta JAZU za muzikološka istraživanja iznio je niz novih podataka o „Starim i rijetkim glazbenim dokumentima u hrvatskim arhivima". Dr Mirko TOMASOVIĆ, profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu, govorio je o različitim „Aspektima prijema Molièrovih djela u Hrvatskoj tijekom 18. stoljeća". Predavanja je zaključio akademik dr Mirko Dražen GRMEK, član JAZU i predsjednik Međunarodne akademije za povijest znanosti u Parizu, koji je prisutne uveo u „Početke znanstvene knjige na hrvatskom jeziku".

Po završetku predavanja i diskusije, koja je na trenutke bila vrlo živa i zanimljiva, organizatore simpozija i predavače primio je dr André TUILIER, profesor Sorbonne i direktor istoimene knjižnice. Organizatori su prof. dr TUILIERU poklonili „editio princeps" Stojkovićeve *Rasprave o Crkvi* (izd. Hrvatska dominikanska provincija – Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1983, *Croatica christiana fontes* 1), a on je svojim gostima pokazao akt o utemeljenju Pariškog sveučilišta, dokumente o Stojkovićevoj profesorskoj karijeri na istom sveučilištu i u kraćem izlaganju evocirao uspomenu na Hrvate koji su se proslavili kao profesori i znanstveni radnici u francuskoj kulturnoj i znanstvenoj metropoli.

F. Š.